

Informacje podstawowe

Nazwa przedmiotu	Historia Polski współczesnej dla dziennikarzy
Prowadzący	Dr Ewa K. Czackowska
Wydział	Wydział Nauk o Komunikacji i Dziennikarstwa
Kierunek	Dziennikarstwo i komunikacja społeczna
Poziom studiów	I
Profil studiów	praktyczny
Forma studiów	stacjonarna
Moduł specjalnościowy	
Dyscyplina naukowa, do której odnoszą się efekty uczenia się	Nauki o komunikacji społecznej i mediach
Obowiązuje od roku akademickiego	2024/2025
Rok studiów	1
Semestr	1
Język wykładowy	polski
Status przedmiotu (obowiązkowy, do wyboru)	obowiązkowy
Odniesienie do kierunkowych efektów uczenia się (symbole)	DL_W06, DL_W18, DL_U03, DL_U18
Rodzaj zajęć (wybór z listy*)	wykład kierunkowy
Liczba godzin	30
Liczba ECTS	3
Wymagania wstępne	Zainteresowanie historią Polski, krytyczne podejście do analizy materiałów źródłowych różnego rodzaju - naukowych, popularnonaukowych, dziennikarskich.
Opis i cele przedmiotu Historia Polski współczesnej dla dziennikarzy	Celem wykładu jest zapoznanie uczestników z najnowszą historią Polski, zbudowanie bazy wiedzy koniecznej do prawidłowego rozumienia oraz interpretowania wydarzeń z przeszłości, które mają wpływ na kształt współczesnych relacji społecznych oraz określają rozumienie i poziom zaufania do mediów oraz instytucji publicznych.

Treści programowe

Temat/blok zajęć:	Liczba godzin
1. Zagadnienia wstępne. Sytuacja polityczno-społeczna na ziemiach polskich na przełomie XIX i XX wieku. Zabory. Tradycja powstańcza	2
2. Drogi do niepodległości w czasie I wojny św. Orientacje polityczne. Legiony. Ojcowie niepodległości	2
3. II RP: Odrodzenie państwa polskiego i walka o granice w latach 1918-1921 (wojna polsko-bolszewicka, powstania, plebiscyty). Ustrój i kształt państwa	2
4. II RP: problemy nowej państwowości. Przewrót majowy. Sanacja. Międzynarodowa sytuacja Polski. Kultura i media w II RP	2
5. Polska w okresie II wojny światowej. Agresja niemiecka i sowiecka. Zbrodnia Katyńska. Polityka wielkich mocarstw wobec Polski.	2
6. Polska w okresie II wojny światowej. Fenomen Polskiego Państwa Podziemnego. Armia Krajowa. Powstanie Warszawskie. PSZ na Zachodzie	2
7. Powstanie Polski Ludowej (1944-1948)	2
8. Stalinizm w Polsce (1948-1956)	2
9. PRL w latach 1956-1980: Epoka Władysława Gomułki i dekada Edwarda Gierka	2
10. Polskie miesiące: czerwiec 1956, marzec 1968, grudzień 1970, czerwiec 1976, sierpień 1980	2
11. Prymasostwo kard. Stefana Wyszyńskiego. Wielka Nowenna i Milenium chrztu Polski jako program religijny i społeczny umocnienia duchowej wolności narodu	2
12. Opozycja demokratyczna w PRL, narodziny „Solidarności” i stan wojenny	2
13. Ostatnia dekada PRL: polityka, gospodarka, rozmowy „Okrągłego stołu” i droga do wyborów czerwcowych	2
14. III RP: Transformacja ustrojowa. Pluralizm polityczny, gospodarka rynkowa. Wyzwania nowych czasów a dziedzictwo totalitarnej przeszłości	2
15. III RP: Naród, kultura, media, Kościół. Polska polityka zagraniczna – NATO i UE.	2
Łącznie godzin:	30

Opis przedmiotowych efektów uczenia się i sposoby ich weryfikacji

Kategoria efektu (W, U, K)	Kierunkowe efekty uczenia się <i>(co ogólnie absolwent po tych studiach będzie wiedział i umiał)</i>	Opis przedmiotowych efektów uczenia się <i>(wylącznie czasownikami operacyjnymi - czynności, które da się zweryfikować, mierzalne; w nawiasie należy podać numery tematów zajęć, które realizują dany efekt)</i> <i>(co konkretnie student po tym przedmiocie będzie wiedział i umiał)</i>	Sposoby weryfikacji efektów uczenia się <i>(np.: kolokwium pisemne, egzamin ustny, egzamin pisemny, sprawozdanie, prezentacja na zajęciach, raport, projekt indywidualny, grupowy)</i>
DL_W06	Ma w zaawansowanym stopniu wiedzę z zakresu historii XX i XXI wieku	W1 – student wymienia i analizuje najważniejsze wydarzenia z historii Polski XX i XXI wieku, tłumaczy związki przyczynowo-skutkowe między nimi (tematy 1-15)	Prezentacja na zajęciach Projekt grupowy Dyskusja Egzamin pisemny
DL_W18	W zaawansowanym stopniu zna i rozumie podstawowe pojęcia i teorie z zakresu idei i ideologii społecznych w kontekście współczesnej tematyki dziennikarskiej	W2 – student biegle posługuje się pojęciami związanymi z ideami i ideologiami XX i XXI wieku, charakteryzuje i streszcza podstawowe teorie oraz charakteryzuje konteksty ich powstawania (tematy 1-15)	Prezentacja na zajęciach Projekt grupowy Dyskusja Egzamin pisemny
DL_U03	Potrafi analizować i łączyć ze sobą różne fakty i problemy z zakresu historii mediów i dziennikarstwa	U1 – student biegle analizuje problemy z zakresu historii Polski współczesnej, wyprowadza wnioski na podstawie prawidłowo sformułowanych twierdzeń (tematy 1-15)	Prezentacja na zajęciach Projekt grupowy Dyskusja
DL_U18	Potrafi tworzyć i interpretować przekazy wizualne i audiowizualne	U2 – student tworzy przekazy wizualne i audiowizualne, argumentuje sformułowane przez siebie sądy, poddaje je ocenie i krytyce grupy, dyskutuje z osobami o odmiennym podejściu do omawianych przez niego problemów (tematy 1-15)	Prezentacja na zajęciach Projekt grupowy

Metody dydaktyczne

(dostosowane do przedmiotowych efektów uczenia się)

1.	Wykład z prezentacją multimedialną
2.	Projekt grupowy
3.	Dyskusja

Opis nakładu pracy studenta w ECTS

Kontakt z prowadzącym	Aktywność	Liczba godzin	Razem liczba godzin / ECTS
bezpośredni	Uczestnictwo w zajęciach	30	30/1
	Konsultacje z prowadzącym zajęcia (opcjonalnie)		
praca własna	Przygotowanie projektu grupowego i lektura materiałów	30	60/2
	Przygotowanie do zajęć i do egzaminu	30	

Kryteria oceny końcowej

(Opis składowych oceny końcowej zajęć, rozkład procentowy lub punktowy, informacja o dopuszczalnej liczbie nieobecności, inne kryteria)

DL_W06, DL_W18, DL_U03, DL_U18

na ocenę 5:

student samodzielnie wymienia i analizuje najważniejsze wydarzenia z historii Polski XX i XXI wieku, które omawiany były na zajęciach, tłumaczy zachodzące pomiędzy nimi związki przyczynowo-skutkowe; biegle posługuje się pojęciami związanymi z ideami i ideologiami XX i XXI wieku, odnosi je do sytuacji w Polsce, samodzielnie charakteryzuje i streszcza podstawowe teorie oraz charakteryzuje konteksty ich powstawania (wymienia nazwiska twórców, uwzględnia daty itd.): samodzielnie wyprowadza wnioski na podstawie prawidłowo sformułowanych twierdzeń; bierze czynny udział w tworzeniu przekazów wizualnych i audiowizualnych (projekt grupowy), argumentuje sformułowane przez siebie sądy, poddaje je ocenie i krytyce grupy, dyskutuje z osobami o odmiennym podejściu do omawianych przez niego problemów, uzasadnia własne stanowisko opierając się na wiedzy zdobytej w czasie zajęć oraz po lekturze wskazanych publikacji;

na ocenę 4:

student z pomocą prowadzącej wymienia i analizuje najważniejsze wydarzenia z historii Polski XX i XXI wieku, które omawiany były na zajęciach, tłumaczy wybrane zachodzące pomiędzy nimi związki przyczynowo-skutkowe; prawidłowo posługuje się pojęciami związanymi z ideami i ideologiami XX i XXI wieku, ale ma trudności z opanowaniem wszystkich, poprawnie odnosi je do sytuacji w Polsce, z drobną pomocą charakteryzuje i streszcza podstawowe teorie oraz charakteryzuje konteksty ich powstawania; samodzielnie wyprowadza podstawowe wnioski na podstawie prawidłowo sformułowanych twierdzeń; bierze udział w tworzeniu przekazów wizualnych i audiowizualnych (projekt grupowy), argumentuje sformułowane przez siebie sądy, poddaje je ocenie i krytyce grupy, bierze udział w dyskusji, stara się uzasadniać własne stanowisko;

na ocenę 3:

Student potrafi wymienić i dokonać analizy jedynie niektórych, podstawowych wydarzeń z historii Polski XX i XXI wieku, które omawiany były na zajęciach; z pomocą prowadzącej

tłumaczy wybrane zachodzące pomiędzy nimi związki przyczynowo-skutkowe; prawidłowo posługuje się jedynie wybranymi pojęciami związanymi z ideami i ideologiami XX i XXI wieku, ma trudności z opanowaniem wszystkich lub z prawidłowym opisaniem każdego, o które jest zapytany; z drobna pomocą potrafi odnieść je do sytuacji w Polsce, charakteryzuje i streszcza tylko niektóre teorie oraz charakteryzuje konteksty ich powstawania; ma trudność z samodzielnym wyprowadzaniem podstawowych wniosków ze stawianych twierdzeń; ma trudności z braniem udziału w tworzeniu przekazów wizualnych i audiowizualnych (projekt grupowy) lub argumentowaniem na temat sformułowanych przez siebie sądów, poddaje je ocenie i krytyce grupy, ale wiąże się to ze stresem i dyskomfortem; niechętnie bierze udział w dyskusji.

Obecność na zajęciach jest obowiązkowa. Dopuszczalne są 3 nieobecności nieusprawiedliwione.

Warunkiem zaliczenia przedmiotu jest:

wykonanie projektu grupowego jako pracy częściowej, dopuszczającej do egzaminu końcowego

uzyskanie pozytywnej oceny z egzaminu pisemnego w formie testu (pytania otwarte).

Projekt grupowy

Na pierwszych zajęciach studenci podzielą się na grupy, a ich przedstawiciele dokonają losowania muzeum z przedstawionej listy:

Muzeum Powstania Warszawskiego

Muzeum Historii Polski

Muzeum Żydów Polskich Polin

Muzeum Katyńskie

Muzeum Niepodległości

Muzeum ks. Jerzego Popiełuszki

Muzeum Wojska Polskiego

Muzeum Jana Pawła II i Prymasa Wyszyńskiego

Muzeum Żołnierzy Wyklętych i Więźniów Politycznych PRL

Wszystkie muzea mają dzień ze wstępem wolnym (nieodpłatnym) poza Muzeum ks. J. Popiełuszki –

tam wstęp wolny dla studentów UKSW nastąpi po uprzednim umówieniu przez prowadzącą zajęcia.

Do 31 października 2026 roku grupy przygotowują prezentację audiowizualną ze zwiedzania danego muzeum.

Wytyczne do prezentacji audiowizualnej:

Prezentacja powinna zawierać następujące elementy: dokumentować obecność grupy w muzeum, przedstawić tematykę wystawy stałej (lub w wypadku Muzeum Historii Polski – wystawy czasowej), omówić formę ekspozycji, najważniejsze jej zbiory oraz przedstawić refleksje grupy, jej pogłębione opinie/oceny po obejrzeniu wystawy. Materiał audiowizualny powinien trwać od min. 8 minut do max. 10 minut. Po przedstawieniu każdego materiału przewidziana jest krótka dyskusja. Każda z grup ma posiadać przy sobie nośnik (np. pendrive'a) z prezentacją.

Zaliczenie projektu grupowego (prezentacji audiowizualnej) zależeć będzie od merytorycznej i formalnej zawartości prezentacji, umiejętności prowadzenia dyskusji z uczestnikami zajęć, którzy mają prawo zadawać pytania i/lub prosić o uzupełnienie informacji.

Prezentacja zostanie przesłana do prowadzącej drogą mailową na

adres: e.czackowska@uksw.edu.pl - jest to praca cząstkowa, której wykonanie stanowi podstawę dopuszczenia do egzaminu w formie testu. 3 listopada rozpocznie się prezentacja projektów podczas zajęć. Czas przeznaczony na omówienie jednej prezentacji to maksymalnie 15 minut.

Zajęcia kończą się egzaminem pisemnym – testem w formie pytań otwartych. Przed zakończeniem każdego wykładu studenci formułować będą pytania do przedstawionego materiału. Pytania stworzą pulę 180 pytań, z których prowadzący wybierze pytania do testu końcowego.

Test oceniany będzie w następujący sposób:

54-60 pkt - ocena: bardzo dobra

50-53 pkt - ocena: dobry plus

43-49 pkt ocena: dobry

39-42 pkt - ocena: dostateczny plus

32-38 pkt - ocena: dostateczna

31 punktów i mniej - ocena: niedostateczny

Literatura obowiązkowa

1.	Roszkowski W., <i>Historia Polski 1914 - 2015</i> , Warszawa 2017.
2.	<i>Historia Polski XX wieku: wybór materiałów źródłowych</i> , red. W. Gieszczyński, Olsztyn 2001.
3.	Czubiński A., <i>Historia Polski XX wieku</i> , Poznań 2000.

Literatura uzupełniająca

1.	Dudek A., <i>Reglamentowana rewolucja. Rozkład dyktatury komunistycznej w Polsce 1988-1990</i> , Kraków 2014.
2.	Watt R.M., <i>Gorzka chwała. Polska i jej los 1918-1939</i> , Warszawa 2005.
3.	Suleja W., <i>Józef Piłsudski</i> , Wrocław 2004.
4.	Ney-Krwawicz M., <i>Armia Krajowa</i> , Warszawa 1993.
5.	Czubiński A., <i>Ewolucja systemu politycznego w Polsce w latach 1914-1989</i> , Poznań 2000.
6.	Czubiński A., <i>Europa XX wieku: zarys historii politycznej</i> , Poznań 2003.

* lista rodzajów zajęć

- ☐ ćwiczenia (audytoryjne, translatoryjne, terenowe, warsztatowe, projektowe)
- ☐ ćwiczenia laboratoryjne, komputerowe
- ☐ lektorat języka obcego nowożytnego/starożytnego
- ☒ wykład kierunkowy
- ☐ wykład monograficzny lub konwersatorium monograficzne
- ☐ seminarium dyplomowe

(sem. magisterskie, licencjackie lub inżynierskie, na którym student pod kierunkiem opiekuna pracy przygotowuje pracę dyplomową, wykorzystując metody adekwatne do realizowanej tematyki badawczej)

- ☐ pracownia dyplomowa (programistyczna, chemiczna, fizyczna, biologiczna, inżynierska)
(zajęcia laboratoryjne, na których student pod kierunkiem opiekuna pracy przygotowuje pracę dyplomową wykorzystując metody adekwatne do realizowanej tematyki badawczej)